

Advies van het Comité van de Regio's „Thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden”

(2007/C 146/06)

- Het Comité van de Regio's is ingenomen met de thematische strategie van de Commissie, die hiermee heeft gekozen voor een geïntegreerde en holistische benadering op het gebied van pesticiden, waardoor het gemakkelijker zal zijn verdere noodzakelijke ecologische verbeteringen door te voeren.
- Het Comité betreurt dat de huidige regelgeving niet heeft kunnen voorkomen dat de hoeveelheid bestrijdingsmiddelenresiduen in voedingsmiddelen al enige jaren toeneemt. Het is dan ook verheugd dat de bewaking van dergelijke residuen door de strategie wordt verscherpt.
- Het Comité vindt dat bij de voorgestelde zone-indeling, die is terug te vinden in het voorstel voor een verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, onvoldoende aandacht uitgaat naar de geologische, geografische en hydrologische verschillen binnen de zones. Door deze verschillen varieert ook het risico op doorsijpeling en uitspoelen van gevaarlijke pesticiden, hetgeen terug te vinden moet zijn in de wetgeving. Het Comité betreurt dat met de voorgestelde zone-indeling wordt voorbijgegaan aan de huidige pesticidennormen in de lidstaten.
- Het Comité vindt dat de voorgestelde verplichte wederzijdse erkenning van pesticiden binnen de zones geen ideale oplossing is. Het gevaar bestaat dan namelijk dat er meer pesticiden in het oppervlaktewater terechtkomen.
- De rechtsgrond van de verordening (COM(2006) 388 final) dient ook artikel 175 van het Verdrag (milieu) te omvatten.
- Op termijn moeten er kwantitatieve doelstellingen worden uitgewerkt voor het beperken van het gebruik van pesticiden.

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden (COM(2006) 372 final), het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (COM(2006) 373 final — 2006/0132 (COD)) en het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (COM(2006) 388 final — 2006/0136 (COD));

Gezien het besluit van de Europese Commissie van 12 juli 2006 om het over deze documenten te raadplegen overeenkomstig artikel 265, derde alinea (COM(2006) 372 final), artikel 175, eerste lid, en artikel 265, eerste alinea (COM(2006) 373 final — 2006/0132 (COD)) en artikel 152, vierde lid, en artikel 265, eerste alinea (COM(2006) 388 final — 2006/0136 (COD)) van het EG-verdrag;

Gezien het besluit van zijn bureau van 25 april 2006 om de commissie Duurzame ontwikkeling te belasten met het opstellen van een advies over dit onderwerp;

Gezien zijn advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (COM(1997) 49 final — CdR 171/97 fin (1));

Gezien zijn advies van 6 december 2006 over de Mededeling van de Commissie „Het biodiversiteitsverlies tegen 2010 — en daarna — tot staan brengen” (COM (2006) 216 final — CdR 159/2006 fin);

Gezien zijn ontwerpadvies (CdR 316/2006 rév. 1) dat op 27 november 2006 door zijn commissie Duurzame ontwikkeling is goedgekeurd (rapporteur: de heer Dahl, burgemeester van Roskilde, DK, ALDE)

heeft tijdens zijn 68e zitting op 13 en 14 februari 2007 (vergadering van 13 februari) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

waarop de communautaire regelgeving tot nu toe tekort is geschoten.

Algemene opmerkingen

1.1 Het Comité van de Regio's is ingenomen met de thematische strategie van de Commissie, die hiermee heeft gekozen voor een geïntegreerde en holistische benadering op het gebied van pesticiden, waardoor het gemakkelijker zal zijn verdere noodzakelijke ecologische verbeteringen door te voeren.

1.2 Het is een goede zaak dat de Commissie de procedures en taken die verband houden met de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid voortdurend actualiseert. Zo wordt ervoor gezorgd dat de desbetreffende regelgeving in overeenstemming is met de meest recente wetenschappelijke gegevens, hetgeen het milieu en de volksgezondheid ten goede komt.

1.3 Het Comité steunt het doel van de strategie om milieu en volksgezondheid beter te beschermen door het gebruik van pesticiden verder te beperken en het onderzoek naar minder schadelijke alternatieven te bevorderen.

1.4 Het Comité is ermee eens dat de regels inzake gegevensbescherming niet van toepassing zijn op gegevens die met behulp van dierproeven zijn verkregen. Op deze manier wordt voorkomen dat de proeven onnodig worden herhaald en wordt ertoe bijgedragen dierproeven zoveel mogelijk te beperken.

1.5 Het Comité is ermee ingenomen dat de strategie richtsoorten bevat voor het pesticidengebruik zelf, een gebied

1.6 Het Comité is verheugd dat wordt voorzien in instrumenten om de vorderingen die de lidstaten qua verwezenlijking van de doelstellingen van de strategie boeken, te monitoren en te rapporteren.

1.7 Het Comité erkent dat een verstandig gebruik van pesticiden tot een grote productiviteitsverbetering kan leiden, zoals de Commissie in haar impactbeoordeling stelt (SEC(2006) 894), maar erkent ook dat de milieugevolgen van het gebruik van pesticiden nog steeds ernstig zijn.

1.8 Het Comité erkent dat de pesticidenindustrie een belangrijke werkgever in de EU is, die in totaal ca. 26 000 banen oplevert. Het verheugt zich er dan ook over dat de strategie volgens de impactbeoordeling nog eens 3 000 banen in de sector zal creëren en voor de landbouw een economische winst van minimaal 380 miljoen euro zal genereren. Bovendien is de strategie in overeenstemming met de doelstellingen van de Lissabonstrategie.

1.9 Het Comité is verheugd dat wordt getracht de veiligheid bij het gebruik van pesticiden te vergroten door middel van inspecties en certificering van apparatuur, bevordering van een veilige opslag van pesticiden en opleidingsinitiatieven voor distributeurs en professionele gebruikers. Zo zullen pesticiden doeltreffender worden ingezet, en dit is in het belang van alle partijen.

(1) PB C 180 van 11.6.1998, blz. 38.

1.10 Het Comité betreurt dat de huidige regelgeving niet heeft kunnen voorkomen dat de hoeveelheid bestrijdingsmiddelenresiduen in voedingsmiddelen al enige jaren toeneemt. Het is dan ook verheugd dat de bewaking van dergelijke residuen door de strategie wordt verscherpt en dringt erop aan dat geïmporteerde voedingsmiddelen en diervoeder streng op bestrijdingsmiddelenresiduen worden gecontroleerd, met name bij de invoer uit landen waar het gebruik van pesticiden mogelijk aan minder strikte beperkingen is onderworpen.

1.11 In de voorgestelde kaderrichtlijn betreffende communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden wordt rekening gehouden met de kaderrichtlijn Water. Dit komt de samenhang van de EU-inspanningen op milieugebied ten goede. Het Comité dringt er daarom op aan dat deze kaderrichtlijn ook in het voorstel voor een verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen in aanmerking wordt genomen.

1.12 Het Comité heeft groot begrip voor de wens van de Commissie om de concurrentie, de dynamiek en de vrijhandel binnen de Europese Unie te versterken, maar acht het wel strikt noodzakelijk dat milieu en volksgezondheid in het middelpunt van de strategie staan.

1.13 De ontwerpverordening bevat een voorstel tot verplichte wederzijdse erkenning van pesticiden binnen elk van de drie vastgestelde zones. Het Comité vindt dat dit gezien de bestaande regelgeving ongepast is: lidstaten die in één en dezelfde zone zijn ingedeeld, hebben toch te maken met specifieke omstandigheden, waardoor zij zich moeten kunnen blijven beroepen op hun recht om strengere eisen op het gebied van pesticiden te hanteren. Zo wordt in meerdere lidstaten bijvoorbeeld onbehandeld grondwater gebruikt als drinkwater. Verplichte toelating van pesticiden die nu nog verboden zijn, betekent dat deze vorm van drinkwaterwinning in gevaar komt, met alle economische gevolgen voor de lokale en regionale overheden en de lidstaten van dien. Het rechtstreeks uit de kraan kunnen drinken van kwalitatief goed water verhoogt de levenskwaliteit.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité vindt dat bij de voorgestelde zone-indeling onvoldoende aandacht uitgaat naar de geologische, geografische en hydrologische verschillen binnen de zones. Door deze verschillen varieert ook het risico op doorsijpeling en uitspoelen van gevaarlijke pesticiden, hetgeen terug te vinden moet zijn in de wetgeving. Het Comité betreurt dat met de voorgestelde zone-indeling wordt voorbijgegaan aan de huidige pesticiden-normen in de lidstaten. Indien de benadering op basis van zones wordt gehandhaafd, dient er in ieder geval voor een indeling met meer eenheden gekozen te worden. Bovendien moet er dan op een of andere manier en met oog voor de bescherming van consument en milieu voor worden gezorgd dat gewasbeschermingsmiddelen ook aanvaard worden in aangrenzende regio's die in andere zones ingedeeld zijn.

2.2 Het Comité vindt dat de voorgestelde verplichte wederzijdse erkenning van pesticiden binnen de zones geen ideale oplossing is. Het gevaar bestaat dan namelijk dat er meer pesticiden in het oppervlaktewater terechtkomen, hetgeen een bedreiging vormt voor aquatische organismen en eventueel ook voor het unieke bestand van vogels en gewervelde dieren in de regio's. Deze benadering is moeilijk te rijmen met de in de kaderrichtlijn Water vastgelegde algemene eis dat de toestand van waterreserves niet mag verslechteren.

2.3 Het doel dat met de wederzijdse erkenning wordt nagestreefd, kan ook worden bereikt indien lidstaten binnen een en dezelfde zone meer samenwerken en gegevens uitwisselen, waardoor middelen die in een ander land van dezelfde zone zijn goedgekeurd, snel onderzocht kunnen worden. De verplichte wederzijdse erkenning van pesticiden is dan ook een ondoelmatig instrument. Mocht deze regeling wel gehandhaafd worden, dan moeten de gevolgen van de indeling in zones beter worden belicht, zodat er onder alle omstandigheden aanpassingen doorgevoerd kunnen worden.

2.4 Het Comité dringt aan op aanscherping van de criteria die voor de milieugevolgen worden voorgesteld, omdat deze niet toereikend zijn om het huidige hoge beschermingsniveau in stand te houden. Het is wel vóór de invoering van interventiewaarden in verband met de toelating van werkzame stoffen. De criteria die voor de gezondheidsgevolgen worden voorgesteld, zijn wel aanvaardbaar.

2.5 De rechtsgrond van de verordening (COM(2006) 388 final) dient ook artikel 175 (milieu) te omvatten. Dit is van belang voor de afweging bij toekomstige interpretatiekwesties en voor milieubeschermingsmaatregelen van de lidstaten.

2.6 Het Comité kan zich vinden in het beginsel dat bepaalde gewasbeschermingsmiddelen door minder gevaarlijke gewasbeschermingsmiddelen of door niet-chemische methodes worden vervangen.

2.7 De criteria voor de selectie van mogelijke substituten dient verbeterd te worden, zodat meer stoffen vervangen kunnen worden. Ook moeten de regels dusdanig worden aangepast dat lidstaten de mogelijkheid krijgen om gewasbeschermingsmiddelen op basis van een evaluatie van de eigenschappen van de betrokken hulpstoffen te vervangen.

2.8 Het Comité dringt erop aan dat pesticiden die via doorsijpeling in het grondwater terecht kunnen komen, systematisch in de hoogste risicogroep worden ingedeeld.

2.9 Het Comité wil niet dat de goedkeuring van werkzame stoffen en gewasbeschermingsmiddelen na de eerste verlenging na 10 jaar voor onbeperkte tijd wordt verleend. Het zal negatief uitpakken voor milieu en volksgezondheid als er geen vernieuwing komt, bijvoorbeeld wanneer er nieuwe eisen t.a.v. de te verstrekken gegevens worden gesteld of er nieuwe richtsnoeren voor de evaluatie worden ingevoerd.

2.10 Het Comité verzet zich ertegen dat er een soepelere toelatingsprocedure wordt ingevoerd voor gewasbeschermingsmiddelen met werkzame stoffen die „een laag risico” zouden inhouden. Alle gewasbeschermingsmiddelen kunnen een zeker risico inhouden voor de mens en het natuurlijke evenwicht en dienen daarom aan een grondige toelatingsprocedure te worden onderworpen.

2.11 Het Comité pleit ervoor dat de verkoop en distributie van bestrijdingsmiddelen onder toezicht van een erkend vakman of bevoegd medicus gebeurt.

2.12 Op termijn moeten er kwantitatieve doelstellingen worden uitgewerkt voor het beperken van het gebruik van pesticiden overeenkomstig de aanbevelingen van het 6e milieuactieprogramma. Tevens zouden productiemethoden waarbij weinig of geen gebruik wordt gemaakt van pesticiden (zoals biologische landbouw) moeten worden bevorderd.

2.13 In de artikelen 21 en 43 van de voorgestelde verordening moet expliciet worden verwezen naar artikel 4, lid 1, van de kaderrichtlijn Water.

2.14 Het Comité is ermee ingenomen dat voorafgaande aan de strategie een uitvoerig raadplegingsproces is georganiseerd, waaraan ook de lokale en regionale overheden hebben deelgenomen. Het dringt erop aan de rol van de lokale en regionale overheden nog verder te versterken door hen deel te laten uitmaken van de voorziene deskundigengroep, die tot taak heeft te adviseren over de beste praktijken en toe te zien op de tenuitvoerlegging van de strategie. Bovendien zouden zij betrokken moeten worden bij het opstellen en uitvoeren van de nationale actieplannen. Met hun unieke kennis van de plaatselijke omstandigheden kunnen zij een waardevolle bijdrage aan deze fora leveren, waarbij overigens ook de civiele samenleving zou moeten worden betrokken.

Aanbeveling 1

Artikel 30 van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen

COM(2006) 388 final — 2006/0136 (COD)

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<i>Artikel 30</i> Inhoud 1. De toelating definieert op welke gewassen en voor welke doeleinden het gewasbeschermingsmiddel mag worden gebruikt. 2. De toelating stelt de voorschriften vast voor het op de markt brengen en het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel. Deze voorschriften omvatten de nodige gebruiksvoorwaarden om te voldoen aan de voorwaarden en eisen waarin de verordening waarbij de werkzame stoffen, beschermingsmiddelen en synergistische middelen zijn goedgekeurd voorziet. De toelating omvat een classificatie van het gewasbeschermingsmiddel voor de toepassing van Richtlijn 1999/45/EG. 3. Bij de in lid 2 bedoelde voorschriften kan het gaan om: a) een beperking van de distributie en het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel, met het oog op de bescherming van de gezondheid van de betrokken distributeurs, gebruikers en werknemers; b) de verplichting om, alvorens het middel wordt gebruikt, burens in te lichten die aan verwaarde sproeiveel kunnen worden blootgesteld en die hebben gevraagd te worden ingelicht.	<i>Artikel 30</i> Inhoud 1. De toelating definieert op welke gewassen en voor welke doeleinden het gewasbeschermingsmiddel mag worden gebruikt. 2. De toelating stelt de voorschriften vast voor het op de markt brengen en het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel. Deze voorschriften omvatten de nodige gebruiksvoorwaarden om te voldoen aan de voorwaarden en eisen waarin de verordening waarbij de werkzame stoffen, beschermingsmiddelen en synergistische middelen zijn goedgekeurd voorziet. De toelating omvat een classificatie van het gewasbeschermingsmiddel voor de toepassing van Richtlijn 1999/45/EG. 3. Bij de in lid 2 bedoelde voorschriften kan het gaan om: a) een beperking van de distributie en het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel, met het oog op de bescherming van het milieu en van de gezondheid van de betrokken distributeurs, gebruikers en werknemers; b) de verplichting om, alvorens het middel wordt gebruikt, burens in te lichten die aan verwaarde sproeiveel kunnen worden blootgesteld en die hebben gevraagd te worden ingelicht.

Motivering

Deze toevoeging is nodig om te waarborgen dat het milieu (m.i.v. grondwater) wordt beschermd. In de onlangs goedgekeurde Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van grondwater zijn maximumwaarden vastgesteld voor pesticiden in grondwater. Het voorliggende verordeningvoorstel mag de lidstaten niet belemmeren bij het vervullen van hun verplichtingen uit hoofde van deze zgn. Grondwaterrichtlijn. Daarom moeten de lidstaten, in het kader van de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, op grond van nationale omstandigheden beperkingen kunnen opleggen aan de distributie en het gebruik van die pesticiden om aan de verplichtingen uit de Grondwaterrichtlijn te kunnen voldoen.

Aanbeveling 2

Artikel 40 van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen**COM(2006) 388 final — 2006/0136 (COD)**

Ontwerpadvies	Wijzigingsvoorstel
<i>Artikel 40</i> Toelating 1. De lidstaat bij wie overeenkomstig artikel 39 een aanvraag wordt ingediend, verleent toelating voor het desbetreffende gewasbeschermingsmiddel onder dezelfde voorwaarden, inclusief de classificatie voor de toepassing van Richtlijn 1999/45/EG, als de referentielidstaat. 2. In afwijking van lid 1 en krachtens het Gemeenschapsrecht kunnen bijkomende voorwaarden worden opgelegd wat de naleving van de in artikel 30, lid 3, bedoelde voorschriften betreft.	<i>Artikel 40</i> Toelating 1. De lidstaat bij wie overeenkomstig artikel 39 een aanvraag wordt ingediend, verleent toelating voor het desbetreffende gewasbeschermingsmiddel onder dezelfde voorwaarden, inclusief de classificatie voor de toepassing van Richtlijn 1999/45/EG, als de referentielidstaat. 2. In afwijking van lid 1 en krachtens het Gemeenschapsrecht kunnen bijkomende voorwaarden worden opgelegd wat de naleving van de in artikel 30, lid 3, bedoelde voorschriften betreft. 3. <u>In afwijking van lid 1 en krachtens het Gemeenschapsrecht kan de lidstaat bij wie overeenkomstig artikel 39 een aanvraag wordt ingediend, de toelating van het desbetreffende gewasbeschermingsmiddel weigeren als er wetenschappelijke en technische kennis bestaat dat toelating op zijn grondgebied in strijd is met artikel 29.</u>

Motivering

In de onlangs goedgekeurde Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van grondwater zijn maximumwaarden vastgesteld voor pesticiden in grondwater. Het voorliggende verordeningvoorstel mag de lidstaten niet belemmeren bij het vervullen van hun verplichtingen uit hoofde van deze zgn. Grondwaterrichtlijn.

De in de ontwerpverordening voorgestelde verplichte wederzijdse erkenning is gebaseerd op de veronderstelling dat de omstandigheden binnen één zone „vrij gelijkaardig” zijn. Die omstandigheden kunnen echter per lidstaat behoorlijk verschillen. Daarom is het belangrijk dat iedere lidstaat wederzijdse erkenning kan weigeren als toelating op zijn grondgebied strijdig is met de Grondwaterrichtlijn.

Brussel, 13 februari 2007.

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
M. DELEBARRE